

ACC. N:R. **M. 7490**:1-19.

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Edith Österlund*
Härad: *Västbo* Adress: *Box 5, Skillerstorp*
Socken: *Kulltorp* Berättat av: *Densamma*
Uppteckningsår: *1941.* Född år *1895 i Kulltorp.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fortsättningen på *Ljälvsbiografien*. (från No. 7489)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 7490 : /

Landskap: *Småland*
 Härad: *Västbo*
 Socken: *Kulltup*
 Uppteckningsår: *1944*

Upptecknat av:
 Adress: *Box 5, Kulltup*
 Berättat av: *Edith Ostlund*
 Född år: *1895 i Kulltup*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Armen.
 Detta här
 är juas till
 offentlighet!*

*År 1917 den 1 maj flytta-
 de jag till lantbrukaren
 Johan Nilson Linnerbo, Sunja.
 Det var en bevärligt på
 alla sätt genom att det
 var ranson på kaffe och
 socker, mjöl, gryn och bröd
 o. s. v. Familjen bestod av
 husbondefolket samt en sex-
 årig son, husbondens under-
 son dock hade ett rum för
 sig och lagade också sin
 mat själv. Han hade gott
 om mat och var bekväm*

Skriv endast på denna sida!

man inte fara illa. Denna
familj hade sjätolushill som
de flesta lantbrukare hade.
De var snälla och trevliga
på allt sätt och jag kom att
trivas hos dem från början.

Bädden var $1\frac{1}{2}$ mtl. och
frivilligt mycket arbete kom
på min lott då man inte
hade någon dräng och husbond-
en av kommunala och allmän-
na uppdrag vistades utomfri
hemmet dagligen samtliga
tider. Böningshuset var mycket
gammalt fast det blivit
reparerat och uppsnyggt
under nuvarande ägarens
tid. Vad som man först hade

märke till då man kom
in i köket var ett skåp
med en underlig långsmal
dörr i lucka. På övre
drörspegeln var en skulptur,
en utslysen hos anbringad.
Den var frizyllad varför
den framträdde starkt och
sag imponerande ut. Ett
grovt handtag av alla
grösta hemsuade var an-
bragt ungefär mitt på ling-
sidan eller lagom högt för
en medelstor kvinna att
källa i. Då man ville öppna
dörren, så fanns ingen på
dena besynnerliga dörr. Det
var bara att rycka till då

man ville gysa den och
slå till med all kraft man
var maktig då man skulle
stänga den. I detta skiep
som var inbyggt i väggen för-
varades allhandla porslin
samt verdikamurer och
annat smukt.

Denne egendomliga dörr
som också var försedd med
massiva gångjärn som
voro utsmuckade på ett
särskilt sätt hade för
 varit dörr till sakristian
i Bursjö gamla kyrka.
Johan Nilsons fader hade in-
köpt den av församlingen
då denna kyrka revs.

Sådanit skulle i våra byar
kallas vandalism och med
all rätt, av kyrklig egen-
dom, Käväl, Johan Nilsson
har varit. Björden stora
summa för denna
drift men har han och
så sagt att den ej är
hell salu. Hans fader hade
ett särskild intresse för
gamla rariteter, varför han
inköpte lästolar, block
av olika slag o. s. v. På
den tiden var det ingen som
värderade sådana gamla saker.
Ty det mesta var inköpt under
1880-90-talet.
Min hustruades moder,

Kristina Johansson - som jag
kommit i kontakt med en
gång för, då min Anna-Karin
i Bärbo var död, - var en
mycket vidskeplig kvinna.
Hon var 65 år gammal
då jag kom till detta hem.
Det fanns inte en sak eller
ett förloallande av vad slag
det var minde utan att
hon satte det i samband
med ett stort mått av
övertro.

Streck utgåen då skulle det
bli dödsfall i huset. Då händer
så skulle husbonden följa
efter med det snaraste. Hon
det fram en vit lina och

satte satte sig på gunden kvar
det didsfall i släkten. Sprack
brudet rätt igenom så man
kände skulle det snart bli
lik i huset. Brände man
om stora vatten skulle det
kända denna person, stora
olyckor, o. s. v. i vändighet...

Skid bröken eller mullvaden
upp kring omkring husen
så skot han ut vigen, o. s. v.
vigen skulle snart bli i
huset. Kristina gickade "lustigt
frå" (= vikt) om sommaren
i den verkliga stegen. Detta
silde han till fabrikanterna
i Buebo och Skilsky och
fick symmetligen bra betalt.

Jag skulle fins mycket
bra hos detta folk, men den
gissa fiendskapen mellan
samlarerna och svärmoderna
var outhärdlig. Jag vill mig
något vilket var ett full-
ständigt litet martyrium
för mig, då båda kvin-
na ligo efter mig att jag
skulle stå på bådas kant.
Detta förhållande var mycket
~~outhärdligt~~ obehagligt, men trots
detta stannade jag där i
tre år. År 1917 hade jag 18
kr. i månaden. År 1918 fick
jag 20 kr. i månaden och år
1919 erhöll jag 25 kr. i månaden.
År 1918 låg bussen

sjöck över Burjor varenda
dag. spanska sjuken började
läsa med oänd hastighet.

Det var rystigt ledsamt. I var-
enda hem låg några sjuka
och ibland hela familjerna.

Det var dagar vi kunde höra
stadestugns kyrkklockor ringa
i tiotal, där massor av folk
avleds där. Ringa dog i
Burjor också av sjukdomen
men inte en enda person
i gårdarna, Biebo, Lunnabo,
Börningabo, Hackebo eller
Löderby. Vi kunde också höra
Burjor kyrkklockor men ej
så ofta, besökande på alla
laga lekare låg emellan.

ACC. N:R. M. 7490:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Desseborn ligger kyrkan myck-
et lägre än gårdarna i
östsidan av socknen. Fägel
vägen till Andrestorpskyr-
ka var g heller så lång
och alla gårdar lygte man
så med karkid eller "kai-
bin" som man sade, utom
hos oss. Vi hade fotogenlyte
ända tills gården blev
electrifierad vilket blev
hösten 1918. I nästan alla
gårdar blossade "studente-
na" en förfärlig eldfara för
folket i gårdarna. Ibland
kai de blossade upp för höj
fryg gumman den och kasta
de helt somika ut dem.

Ännu "Andrestorpskyrka"
Prov. karkid
Länga en
socknen liten
glaska med
en pise i fyll
med karkid.
och vatten.
En liten
brännare
kände och
till utrust-
ningar!

För att taga in den vår
de kallast och börja expe-
rimentera med den ångan.

Brödersonen var känsligen
mitt tillhåll, men för oss
gick det bra och jag fick äta
mycket mitt varanda dag. Det
var inte alla som jag
skall jag säga. Vi ledde ingen
brist på något sådant tack
vare husbondens omtänksamhet.
Han körde aldrig till kvarnen
med vägen tygammal som
skulle vara till bröd för sin
densamma kamps i en i kols-
baket och torrt i säckar till
rojen eller brödet samt även
något blivit kallt. Detta

var knepet att dryga ut det.
Det blev dubbel valuta i
denne spannumil som förkats
på detta sätt.

Väfflor bakade vi och drygade
ut mjölet med majs och det
gick riktigt bra. Tute var de
så goda som man var van vid
enem de gick med då man
var hungrig. Kaffet var det
sämre beställt med. Tute så
att mitt husbondefolk inte
kunde njöt då beslaget hödde
i kraft men husmodern var så
rätt att låta frista att hon
hade något vidare av varan,
ty det ridade en ryktlig avund-
sjukt grannarna emellan.

ACC. NR. M. 7490:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Något olovligt av vad slag
det vara kunde hade vi mitt
hushåndsfolk. Men som man
vid beslaget brigen hade rät-
tighet till innehåva 10 kg. fri
person, så hade vi fått ha
50 kg. Det fanns icke så myg-
ket men 20 kg. fanns nog,
hur jag vid beslagets ifrågt-
frående. Långsyrn lät hus-
bonden mala hela säcken så
det fanns riktigt av den vänen.
Och det lågde man ju rätt
till. Så det var ju ingenting
märkvärdigt. Vi försökte mörka
kaffesurrogat, råg, ärtor och
äli, vetekli vilket vi fann
var bäst. Vi rostade vetekli

i rummen och slaga sirups på,
så blev blannade sig. Vi
rostade den vackert ljusbrun
så kokade vi det tillsammans
med lite kaffebrun som dock
var ett minimum.

Det enda naturliga konst-
rade mig otroligt var sukern-
or i silver. Han lade upp små
granna kuglar med silver-
sukernor. Stig intill honom så
fanns han kunde placera i
en ~~stora~~ liten chiffonjer. Jag
sag det en gång då han öppnade
den utan att tänka på det.
Jag tittade dock aldrig se det
och inte minnede honom det hel-
let. Han talade i bygden runt

om att pappaspengarna skulle
frilosa sitt nygubande, fast
det beordrades ju icke.

Twätta det var det värsta
arbete i mitt tycke under
kristiden. Sådär säga som
inte var någon såg, det
gjems inga möjligheter att
tvätta några kläder rena
med den kem man an gynn-
gade. Askluten gjorde bättre
nyttan på detta område
i varje fall. Därifrån kokade
vi asklut och använde vid
både tvätt och skurning.

Bordfingare var i farten
särskilt även hos oss på lands-
bygden. En dag stod en elegant

herres in genom dörren. Han
presenterade sig som byggsagent.
Han hade verkligen förtädlings-
ga tyger i prover och ~~och~~ till
tänkligen byggliga priser. Jag
vet inte varför jag fick miss-
tro till mannen, men jag
föresatte mig att inget köp
är honom. Då det tycktes
muskunde folket sin förvinning
över att jag inte ville köpa
minn tyg till dräkt är honom?
Jag tveklade först, men då mod-
ern byggsmannde mig att
köpa likadant som han beställt
för sin räkning så slog jag till.
Jag bestämde mig för ett antal
meter som han påstod skulle

åtgå till drick. Nu var
skulle han som friskost
uppgått en procent på 10 kr.
Dessa hushållsfolk köpte
mycket mer varifrån de er-
lade 20 kr. kontant. Jag
gav honom 10 kronor han
jag säga, för längst tyg kom aldrig.
Karlén kom heller aldrig
tillbaka. Där stod vi med
våra orderkopior. Firman
var inte svensk det minns
jag, jag tror den var tysk. Denne
skyns hade kanske skulit
den, vem vet? Vi tyckte det
var förargligt att bli lurade
varifrån vi aldrig berättade att
vi handlat med honom. Men

vi gjorde honom utåt Kulltorg.
Då han sålt mycket och hade
han kommit tillbaka så hade
han fått stryk vilket bröder-
na utåt Kulltorg lovat ge
honom. Men det åkte han
sig nog för.

Då kriget är 1919 upp-
köide, samt även den be-
svärliga kansoneringen, märk-
tes en viss lättmod bland
befolkningen. Gummorna fick
igen sitt kaffe, så
de fick dricka så mycket
de själva ville, det var an-
nat det. Vid nyåret 1920 blev
jag erbjuden plats hos August Petters-
son Gummor, vilken bjöd mig 40
krön i månaden. Jag accepterade.

San påskade att jag haft
från lifen löst, i dessa dyg-
tider, vilket också var riktigt.
Som mitt husbunderfolk ej
ville betala mer än all-
ra högst 50 kr i månaden
~~hade~~ sade jag till dem att
jag komme att flytta så
snart julhelgen var över.

Aldrig ett ord ord hade fallit
mellan oss under denna tid
jag varit hos dem och vi
var goda vänner sedan som
förent. Som det var till vä-
naste granne jag flyttade
gick jag och hälsade på dem
allt emellanåt.